

سید علاء الدین  
ابن قاضی نجم الدین  
محمود طالقانی

تألیف:  
سید اشرف الدین کیائی طالقانی

شناسنامه کتاب:  
نام کتاب: سید علاء الدین بن قاضی نجم الدین محمود طالقانی  
نویسنده: سید اشرف الدین کیائی طالقانی  
ناشر: مؤلف  
چاپ: چاپخانه قائم قم  
حروفچینی: ادب  
تاریخ نشر: بهار ۱۳۷۵  
نوبت چاپ: اول  
تیراژ: ۵۰۰ نسخه

«۱»



علی صغیه من خلقه و مجتبیّه ، المصطفی و آل  
المخصوصین بالطهارة و التنزیه .

مقدمه:

با عنایات بی پایان حضرت رب العالمین ،  
قلم به دست گرفته به اندازۀ توانائی خود ، در  
بارۀ جَدِّ والا مقام و ارجمند و عزیزم ،  
حضرت سید علاء الدین بن قاضی نجم الدین  
محمود الطالقانی ، رساله ای می نویسم ، انشاء  
اللّٰه مورد قبول خداوند متعال و مشمول لطف  
حضرت صاحب الزمان علیه السلام گردد ! و  
این یازدهمین رساله ام راجع به اجداد  
گرانقدرم ، که از نسل پاکیزه حضرت علی بن  
باقر علیه السلام اند ، می باشد .

در شجره خاندان ما چند نفر به نام سید  
علاء الدین موسومند ، ولی مقصود در اینجا  
سید علاء الدین بن قاضی نجم الدین محمود

«۳»

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ  
حَبِّ فَاطِمَةَ یَنْفَعُ فِی مِائَةِ مِنْ الْمَوَاطِنِ اِیْسِرُ

تلك المواطن الموت و القبر و المیزان و  
الصراط و الحساب فمن رضیت عنه ابنتی  
فاطمة رضیت عنه و من رضیت عنه رضی اللّٰه  
عنه و من غضبت علیه ابنتی فاطمة غضبت  
علیه و من غضبت علیه غضب اللّٰه علیه و یل  
لمن یظلمها و یظلم بعلمها علیاً و یل لمن یظلم  
ذریتهما و شیعتهما<sup>(۱)</sup> .

بسم اللّٰه الرحمن الرحیم

الحمد لله الذی صیر انساب السادات ،  
سادات الانساب وجعل محبة ذوی القربی رسوله  
اجرا رسالته فی محکم کتاب ، و الصلاة و السلام

۱ - شهای پیشاور ، سید محمد سلطان الواعظین شیرازی  
«ره» ، صفحه ۷۰۵ .

«۲»

طالقانی است .

اولین موقوف علیه و قفیه سوهان طالقان ، و از علماء موجه دربار خان احمد اول گیلانی ، از ملوک کیائیه گیلان است .

قدیمی ترین مدارکی که از این سید علاء الدین اسم بری نموده ، علاوه بر نسب نامه تبار ، و قفنامه قریه سوهان طالقان به این عبارت :

... علاء السماء الشریعه و الحکومت و السیاده و العدالة و النصفه و الافادة و الافاضة و الدنيا و الدین ابن عالیجناب مرحومی مبروری مغفوری امیر نجم الدین محمود الطالقانی الشهیر بجلال خلد الله تعالی ...

متن و قفنامه سوهان طالقان

انبیاء مرسلین و ائمه معصومین

خان خورشید مکان خسرو گردون مسند

مفخر آل عبا حامی دین خان احمد

«۴»

تیمناً بذكر اله الواقف علی الخفیات

شرائف حمد و سپاس سلطان علی الشانی را سزد که انسان را به کمال عقل و ایمان و اسلام و ایقان بر جمله موجودات معزز و مکرم و مشرف گردانید و لطائف شکر بی قیاس سبحانی را زبید که محبت و مودت حضرات ... صلوات اله علیهم اجمعین ...

متن فرمان شاه عباس

هو الملك لله

ابوالحسن علی بن موسی الرضا علیه التحية و الثناء

بنده شاه ولایت عباس

اللهم صل علی النبی و الوصی و البتول و السبطين و السجاد و الباقر و الصادق و الکاظم و الرضا و التقی و النقی و الزکی و المهدی .

برای اطلاع بیشتر از و قفنامه و سند مزبور ( فرمان شاه عباس ) و اسناد دیگر به کتاب

«۵»

تراث شیعه و اسناد بیت سادات سوهان طالقان مراجعه فرمائید .

به فرمایش ، مرحوم شعشعانی کارشناس خط و اسناد سابق دادگستری ، « علاء الدین در این نوشته براءة استهلال است » . علاء الدین لقب ، ولی گاه تنها اسم می باشد .

و از این سند نفیس و قفنامه سوهان طالقان شخصیت و جلالت قدرش معلوم می شود و چون ستاره ای در زمان خود درخشید و در محفل علمی خان نامبرده دارای جاه و مرتبه بوده است .

ذره ذره کاندرا این ارض و سماء ست

جنس خود را همچو گاه و کهرباست

پدرش پدر گرامی و دانشمندش قاضی

نجم الدین محمود الطالقانی .

\*\*\*\*\*

«۶»

« ۱۵۱۶ »

شرف الدین محمود الطالقانی

( ق ۹ - قبل ۹۱۴ )

محمود بن علاء الدین بن جلال الدین بن معز الدین بن شرف الدین محمد بن علاء الدین بن محمد تقی بن نظام الدین بن الحسین بن علی بن محمد احمد بن جعفر بن فضل الحق بن علاء الدین بن زین الدین بن بهاء الدین بن شمس الدین بن الحسین بن القاسم بن یوسف بن عز الدین بن ناصر الدین بن عبدالشاعر بن محمد الفقیه بن احمد بن علی بن الامام محمد الباقر علیه السلام ، الملقب بشرف الدین و نجم الدین .

مترجم فی « احیاء الدائر » صفحه ۲۴۱ ، و

نقول :

یستفاد من الوثائق الموجودة الآن أنه كان

«۷»

من العلماء البارزين في منطقته ، و كان أحفاده  
يتبركون بتسمية أولادهم باسمه و لقبه .

و هو جد السادة المتوطنين في قریتی  
« سوهان » و « گلیرد » فی طالقان .

توفی قبل سنه ۹۱۴ التي كتب فيها وقفية  
سوهان و گلیرد ، و دفن في قرية « يَرْك » من  
قری الموت<sup>(۱)</sup> .

در خصوص ایشان رساله ای به نام : قاضی  
نجم الدین محمود الطالقانی ، یا برگی در تاریخ  
تشیع نوشته ام .

**عموی** سید علاء الدین ، مزار فیض آثار ،  
سید آباد حسنجون طالقان به نام : سید قاضی  
بن سید علاء الدین است که از اجداد بزرگوار  
سادات عالی درجات مکان فوق الذکر است .  
و سنگ مزار منورش دارای القاب و

۱ - تراجم رجال سید احمد حسینی اشکوری ، چاپ  
کتابخانه آیت الله العظمی نجفی مرعشی قم .

«۸»

عناوین بسیار محترم و فاضلانه و حاکی از  
شخصیتی عالیقدر و بلند پایه است .

مراقده منور نیای سید علاء الدین ، سید  
ناصرالدین تهران ، سید علاء الدین و پسرش  
سید شرف الدین اورازان ، سید قاسم کجور  
چالوس ، و سید علی بن امام محمد باقر علیه  
السلام در اردهال کاشان است .

در مورد نامبردگان الحمدلله ۱۰ رساله  
نوشته و چاپ و منتشر نمودم .

#### نسل سید علاء الدین در اسناد :

انبوهی از اسناد قدیمی در بیت سادات ما  
موجود است که نام بازماندگان او را قلم زده  
است و سادات سوهان و گلیرد و زیدشت و  
سفرخواجه آبیگ قزوین و ... از موقوف علیهم  
سوهان و گلیرد ، نسب به ایشان می برند .

«۹»

در اسناد و مدارک معتبر قدیمی اسم  
چندین نفر از آنان برده شده مانند : امیر کمال  
الدین محمود طالقانی و سید محمد که در  
اصفهان به حضور شاه عباس بزرگ و علمای  
عصر ( شیخ بهائی ، میرداماد قاضی خان )  
رسید .

و نیز هنگامی که شاه مذکور در مشهد  
مقدس بود امیر کمال الدین مزبور به خدمتش  
رسید .

بسم الله الرحمن الرحيم

لقد اطلعت علی جملة من الوثائق التي  
کتبها بعض كبار العلماء بشأن صحة نسب  
سادات سوهان طالقان المنتسبين الى السيد  
علی المدفون في قرية اردهال من قری کاشان  
و هو من معاريف احفاد ائمة الهدی علیهم  
السلام و له مکانة شريفة عظيمة يزار مشهده

«۱۰»

في كل سنة يوم استشهده في جموع غفيرة و  
لذلك اقتضى التنويه بمكانة هؤلاء اسادة  
الأجلاء عطر الله مراقده الماضين منهم .

کتبه المحتاج الی عفوره  
السید احمد الحسينی

هو عالم الغيب و الشهادة

استشهاد و استعمال . بر مؤمنین متدینین  
اهل طالقان و غیره که هر که ..... علیم و خبیر  
بوده باشد ، خصوص ساداتی که ساکنین قریه  
سوهان من قراء طالقان سفلی هستند الآن که ابا  
عن جدّ در این قریه مذکوره بوده اند و از  
سادات علوی و فاطمی می باشند احدی را در  
نسب ایشان سخنی نمی باشد و املاک سوهان  
را حضرت شوکت و جلالت خان احمد  
گیلانی وقف نموده بر جدّ امجد ایشان جناب

«۱۱»

افضل الفضلاء العظام الكرام ، فخر الاوائل و  
الواخر علاء الدين ابن محمود طالقانی رفع  
الله درجاته و اسكنه في اعلا عليين و حضرات  
سادات که در ذیل مذکورند از اولاد موقوف  
عليه مذکور است : **میرزا کی ، میر احمد ، میرزا  
محمد ، میر مهدی ، میر تقی ، میر جعفر** . پس هر  
کس که علیم و خبیر بوده باشد و از برای او  
شبهه نبوده باشد در این خصوص اسم خود را  
در حاشیه نوشته و به مهر شریف مزین نماید .  
كما قال الله تبارک و تعالی و لا تکتموا الشهادة  
که عند الله و عند الرسول ضایع نخواهد شد و  
کان ذلك فی تاریخ رابع شهر شعبان المعظم  
تسع و خمسين و مائین بعد الالف من الهجرة  
النبویة صلی الله علیه الامر كما رقم بمقتضى  
سمعت ما من آبائی علی محمد - ۱۲۵۹ .

«۱۲»

بسم الله الرحمن الرحيم  
شورای اسلامی روستای سوهان طالقان  
بعد الحمد و الصلوة : با عنایات کامله  
خداوندی که واقف اسرار نهانی و حکیمی که  
متولی رزق هر عالی و دانی است توجه اهالی  
محترم طالقان به ویژه ساکنین سوهان را به  
مسئله ذیل معطوف می دارم ، طبق زیراکس  
مدارکی که جناب اجل السادات و عمدة  
الفضلاء آقای سید اشرف الدین کیائی که به  
موجب شجره نامه تأیید شده به مهر مبارک  
حضرت آیت الله العظمی حاج سید شهاب  
الدین الحسینی المرعشی النجفی در قم نسب  
مشارالیه به سید علاء الدین بن قاضی نجم  
الدین محمود طالقان می رسد نشان داده است  
که کل شش دانگ املاک قریه سوهان وقف  
خاص بر سید علاء الدین مسطور در فوق و

«۱۳»

اولاد ذکور ایشان از سادات نسلأ بعد نسل الی  
ان یتناسلوا و ان یتوالدوا که وقف مزبور به  
تأیید و مهر علمای بزرگی چون شیخ بهائی  
معروف و میرداماد و قاضی خان - از علمای  
زمان صفویه - رسیده و صحیح می باشد که  
سادات محترم از اولاد ذکور مشارالیه نسلأ  
بعد نسل الی الآن املاک موقوفه خود را به  
اشخاص مختلف از اهالی سوهان به اجاره داده  
و پاره ای از اجاره نامه های موجود بر این معنی  
مشعر است . مانند اجاره نامه ای که در تاریخ  
۱۲۴۰ هجری قمری مفهوم این است که  
سیدی به نام آقا میر علی نقی المشتهر به آقا  
میر بابا خلف مرحوم میر سلیم سوهانی  
الاصل املاک خود را به شخصی به نام استاد  
آقا جانی ابن مرحوم کربلائی حاجی محمد  
داده است علی هذا طبق وقف نامه مزبور باید  
عمل شود و مستأجرین حتی اجاره های

«۱۴»

معوقه را به سادات محترم بپردازند و متخلفین  
از این امر غاصب و عاصی و متمرّد خواهند  
بود و شرعاً و قانوناً تحت تعقیب قرار خواهند  
گرفت . در ضمن وقفنامه فوق الذکر به تأیید و  
مهر حضرت آیت الله العظمی نجفی نیز  
رسیده است . و در همین جا اشاره می کنم که  
نامه ای که به آقای ابوالقاسم توکلی راجع به  
وقف ملک سوهان آن گونه که ایشان مطرح  
کردند داده ام از درجه اعتبار ساقط و هر گونه  
اقدام و عملی با آن انجام شود شرعی و قانونی  
نخواهد بود . امام جمعه طالقان  
رفیعی - دفتر امام جمعه

بسمه تعالی

شورای روستای سوهان ، با سلام ، بدین  
وسیله به شما اعلام می شود که طبق دستور  
شرع همانطور که در متن نامه منعکس شده

«۱۵»

موظف هستید معاملات انجام شده روی املاک موقوفه را گزارش کنید و به دادگاه صلح مستقل طالقان اطلاع دهید، در غیر این صورت خود شما متخلف شناخته خواهید شد. والسلام.

امام جمعه طالقان

### کتاب تراث شیعه

بسمه تعالی و له الحمد

کتابخانه عمومی حضرت آیت الله العظمی گلپایگانی حضور محترم حجة الاسلام آقای سید اشرف الدین کیائی زید عزه با اهداء سلام و تحیت معروض می دارد تعداد یک جلد کتاب آماده چاپ مفید و ارزنده که نام آن در ظهر ورقه (تراث شیعه به انضمام اسناد وقفیه سوهان طالقان) می باشد

«۱۶»

توسط آقای ..... به کتابخانه عمومی حضرت آیت الله العظمی گلپایگانی مدظله واصل و در دفتر به شماره ۵۵۷۷۷ ثبت گردید تا مورد استفاده فضلاء و مراجعین محترم قرار گیرد. امید است این صدقه جاریه و ذخیره باقیه منظور نظر و مقبول پیشگاه مقدس حضرت ولی عصر «عج» واقع گردد.

اجر جزیل و دوام توفیقات شما را از خداوند متعال مسئلت دارد.

مدیر کتابخانه - عرب زاده

نسخه‌ای از این کتاب در دادگاه طالقان، نسخه دیگری در خدمت آقای اللهیاری قاضی شریف دادگاه کرج موجود است، به خواست خداوند متعال پس از تکمیل چاپ می شود، یا رب دعای خسته دلان مستجاب کن!

«۱۷»

بسم الله الرحمن الرحيم  
با توجه به عنایات و الطاف خداوند متعال بر این جانب ثابت گردید که: برابر اسناد اصیل و بکری که در کتابخانه قدس رضوی (وقفنامه سال ۹۱۴ هجری قمری و تأییدیه آن توسط علماء وقت و پس از آن همچون مرحوم میرداماد و شیخ بهائی و قاضی خان) و اوراق بسیاری از این گونه اسناد که به صدها برگ می رسد، و به امضاء و تسجیل علماء طالقان و غیرهم، و در کتابخانه آیت الله العظمی گلپایگانی قدس سره در قم، موجود است، و با توجه به مراجعه به کتاب تراث شیعه به ضمیمه اسناد وقفیه سوهان طالقان، از تاریخ سنه ۹۱۴ هـ ق تا کنون - که اسناد آن فراهم شده - و این کتاب در کتابخانه مرحوم آیت الله العظمی گلپایگانی قدس سره موجود است، بنا بر این

«۱۸»

هیچگونه شک و شبهه‌ای در اصالت سادات سوهان طالقان نمی باشد و در تمام ادوار تاریخی سندی داشته‌اند، و این سادات منتسب‌اند به امامزاده گرانقدر مشهد اردهال کاشان علی بن امام محمد باقر علیه السلام و در مورد توضیح کامل و تفصیل مطلب رجوع فرمائید به دانشمند گرامی جناب آقای سید اشرف الدین کیائی طالقانی.

و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته

۲۴ / ذی حجة / ۱۴۱۵ هـ ق

سید مهدی رجائی

قم المقدسة

### اوراقی دیگر:

۱۳۴۶/۲/۲۶ جناب سلیل الاطیاب و الانجاب آقا سید اشرف الدین دام عمره رقیمه شما به انضمام محتویات آن واصل گردید،

«۱۹»

علت تأخیر جواب برای ترجمه وقف نامه  
قریه سوهان بوده ، چون وقف نامه به عربی  
نوشته شده و یک برگ از این را در پرونده اداره  
ثبت طالقان پیوست شده ، مقتضی است برای  
کسانی که معتقد به امور دینی اسلامی باشند  
بخوانید و اظهار نمائید شما یومان و شبان نماز  
می خوانید چرا رضایت سادات موقوف علیهم  
را احراز نمی نمائید نتیجه اقدامات را مرقوم  
نمائید .

ایام عزت مستدام .

السید محی الدین الطالقانی

باسمه تعالی

موقوف علیهم قریه سوهان طالقان  
با اهداء سلام ، عطف به نامه مورخ  
۱۳۷۴/۳/۲۷ به استحضار می رساند که تاکنون  
چند بار در مورد وجود اصل وقفنامه یا شجره

«۲۰»

نامه مذکور از این اداره سؤال شده و فتوکپی  
خواسته شده است که پاسخ آن را داده ایم ،  
چنانچه پاسخ های داده شده مکفی نیست از  
طریق ارگانی که نزد آن دعوی مطرح شده کتباً  
از ما خواسته شود تا پاسخ لازم را تهیه و  
ارسال داریم .

سید احمد طالب الحق

رئیس اداره اسناد و مخطوطات کتابخانه مرکزی

بسمه تعالی

اداره کل ثبت اسناد و املاک استان تهران  
عطف به نامه شماره ۵/۲۵۲۳ مورخ  
۷۲/۳/۲۵ آن اداره کل عنوان ثبت طالقان چون  
آقای سید نصرالدین کیائی متولی موقوفه  
سوهان طالقان طی شرحی حضور نماینده  
محترم ولی فقیه و ریاست سازمان اوقاف و  
امور خیریه خواستار اقدام برای صدور سند

«۲۱»

مالکیت موقوفه شده خواهشمند است دستور  
فرمائید اقدامی که اداره ثبت طالقان در انجام  
دستورات آن اداره محترم کل نموده اعلام  
دارند .  
وخشوری

مدیر امور حقوقی و ثبتی

رونوشت :

۱ - پیرو شماره ۴۱۰/۲۱۲۸ مورخه  
۷۲/۷/۱۰ به اداره اوقاف و امور خیریه  
شهرستان کرج ارسال می شود ، خواهشمند  
است نتیجه اقدامات آن اداره را اعلام دارند .

۲ - پاسخ نامه شماره ۱۳۹ مورخ ۷۲/۷/۲۵  
جهت اطلاع آقای سید نصرالدین کیائی  
متولی موقوفه سوهان طالقان ارسال می شود .

اداره کل حج و اوقاف و امور خیریه استان تهران  
بخشداری محترم شهرک طالقان  
سلام علیکم محترماً بدین وسیله فتوکپی

«۲۲»

نظریه تالیفی آقای سید نصرالدین کیائی در  
خصوص تولیت شش دانگ قریه سوهان طالقان  
موقوفه خاص مرحوم سید علاء الدین بن  
قاضی نجم الدین محمود طالقانی ارسال  
می گردد خواهشمند است به منظور اجرای  
نیت واقف معظم دستور فرمایند شورای  
اسلامی قریه همکاری لازم را با ایشان معمول  
نمایند و عند اللزوم برای مراجعه به اداراتی  
که به نحوی اراضی موقوفه را در اختیار دارند  
نامبرده را به عنوان متولی موقوفه گواهی  
فرمایند تا انشاء الله نسبت به اخذ حقوق  
موقوفه توسط متولی اقدام گردد .  
رئیس اداره حج و اوقاف و امور خیریه کرج

گیرنده : آقای سید نصرالدین کیائی متولی  
موقوفه جهت اطلاع و پیگیری موضوع .

«۲۳»

سعدی اگر عاشقی کنی و جوانی  
عشق محمد بس است و آل محمد  
با تشکر از آقایان حکمت الله خالقی و  
اصغر خالقی فرزندان خلف مرحوم جارالله  
خالقی طالقانی ، این کتابچه سید علاء الدین بن  
قاضی نجم الدین محمود طالقانی را به پایان  
می بریم . امید که مورد قبول حضرت احدیت  
گردد .

و الحمد لله رب العالمین و السلام علیکم  
و رحمة الله و برکاته .

دانی ندارم جز تو کسی

باری توام فریاد رسی

قم المقدسه بجوار سیدتنا فاطمة

المعصومه سلام الله علیها شنبه ۲۹

اردیبهشت ۱۳۷۵ سید اشرف الدین کیائی

طالقانی

